

Sygn. akt III CSK 316/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa W. K.

przeciwko Z. P.

o nakazanie wydania rzeczy i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 11 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda W. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 11 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa .../16 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7 - 8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. przez stwierdzenie, że inne wyroki zapadłe pomiędzy stronami wiążą, podczas gdy to wiążące dotyczy jedynie sentencji orzeczenia, a nie jego uzasadnienia; art. 47 § 2

k.c. przez przyjęcie, że obudowa chłodni jest częścią składową całego budynku; art. 174 k.c. przez bezzasadne przyjęcie zasiedzenia, podczas gdy przepis ten nie znajdzie zastosowanie w tej sprawie z uwagi na złą wiarę posiadacza samoistnego; art. 118 k.c. w zw. z art. 415 k.c. przez przyjęcie, że obudowa chłodni została wykonana w ramach umowy, pozwany zaś nie dopuścił się w związku z jej wykonaniem deliktu.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wywodzi z okoliczności zawartych w podniesionych zarzutach.

Według ustaleń Sądów *meriti*, które wiążą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) strony zawarły umowę na podstawie której powód miał wykonać na nieruchomości pozwanego w T. przy ul. H. 33. „Budynek

Produkcyjny Wyrobów Garmażeryjnych”. Pozwany uzyskał decyzje o pozwoleniu na rozbudowę oraz przebudowę budynku warsztatu i zmianę sposobu użytkowania na budynek wyrobów garmażeryjnych. Powód w ramach robót budowlanych wykonał również chłodnię, w ten sposób, że wybudował ścianę, a następnie pozostawił pustkę na szerokość pustaka „max”, płytę warstwową zwróconą styropianem do ściany, a blachą do wewnątrz chłodni. Ściana zewnętrzna została obłożona styropianem o grubości 10 cm, zaś ściana od wewnątrz styropianem o grubości 5 cm. Wszystkie elementy stanowiące ścianę chłodni zostały na stałe połączone - wbudowane w substancję budynku.

W świetle powyższych ustaleń nie budzi wątpliwości, że chłodnia wraz z obudową stała się koniecznym i funkcjonalnym oraz trwałym elementem wykonanego przez powoda obiektu budowlanego, a zatem stała się częścią składową budynku jako całości w rozumieniu art. 47 § 2 k.p.c. Tym samym zgodnie z art. 47 § 1 k.c. obudowa chłodni nie może być odrębnym przedmiotem własności i innych praw rzeczowych, a skoro tak, to powód nie może domagać się wydania tego elementu budynku, gdyż nie przysługuje mu skuteczne prawo rzeczowe. Z racji wbudowania tego elementu w budynek, stała się własnością inwestora. Powód nie będąc właścicielem tego elementu nie jest też uprawniony do domaga się wynagrodzenia za korzystanie z niego przez pozwanego. Stosownie do art. 48 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do części składowych gruntu należą w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane.

Uszkodzenie całości albo przedmiotu odłączonego nie zawsze oznaczać będzie zepsucia wymagającego naprawy części odłączonej lub pozostałej po odłączeniu. Uszkodzenie albo istotna zmiana całości ma miejsce już wtedy, gdy całość nie może funkcjonować bez odłączonej części. Połączenie części składowej z rzeczą musi mieć charakter trwały, fizyczny, funkcjonalny i zarazem ekonomiczny. O występowaniu części składowej decydują przesłanki natury obiektywnej, w tym znaczeniu, że połączenie z rzeczą musi mieć charakter materialny. Również cecha trwałości połączenia powinna być oceniana w kategoriach zobiektywizowanych, przy czym w określonym stanie faktycznym należy również uwzględniać wolę dokonujących połączenia, stosując tym samym kryterium mieszane.

Wskutek połączenia, część składająca się na całość rzeczy traci samodzielność fizyczną i prawną, nie mogąc stanowić oddzielnego od rzeczy głównej przedmiotu własności lub innego prawa rzeczowego, natomiast może być przedmiotem czynności prawnych zobowiązujących, jako rzecz przyszła np. sprzedaż domu na rozbiórkę, przy czym, przeniesienie własności będzie mogło nastąpić odpowiednio po dokonaniu rozbiórki domu (art. 155 § 2 zd. 2 k.c.).

Własność rzeczy rozciąga się automatycznie na przedmiot, który stał się częścią składową tej rzeczy. Część składowa wraz z pozostałymi częściami rzeczy musi stanowić całość w sensie ekonomicznym.

O tym, czy określone elementy stanowią części składowe jednej rzeczy złożonej, rozstrzyga obiektywna potrzeba gospodarczego znaczenia istniejącego między nimi fizycznego i funkcjonalnego powiązania, która może być zależna od aktualnie panujących poglądów i uwarunkowań technicznych.

Skoro pozwany stał się właścicielem wbudowanego przez powoda elementu w postaci obudowy chłodni, to pozostałe zarzuty skargi jawią się jako oczywiście bezzasadne.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

kc

aj

